

CALLUNA

Inventering av vedlevande insekter 2019 för Hansa PowerBridge

Inför dragning av markkabel mellan Hurva station och
Ystad

OM RAPPORTEN:

Titel: Inventering av vedlevande insekter 2019 för Hansa PowerBridge, Inför dragning av markkabel mellan Hurva station och Ystad

Version/datum: 2019-10-30

Författare: [REDACTED]

Rapporten bör citeras såhär: [REDACTED] 2019. *Inventering av vedlevande insekter 2019 för Hansa PowerBridge, Inför dragning av markkabel mellan Hurva station och Ystad.* Calluna AB.

Foton i rapporten: [REDACTED], om inte annat anges.

Omslag: T.v. fönsterfällan Assmåsa 23, överst t.h. bokblomböck, nederst t.h. gulringad vedharkrank. Foton: [REDACTED]

OM UPDRAGET:

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

På uppdrag av: Svenska kraftnät genom Nordisk Elkraftteknik AB (NEKTAB)

Beställarens kontaktperson: [REDACTED]

Projektledare: [REDACTED] (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: [REDACTED] (Calluna AB)

Intern projektkod: HSN0068

1 Bakgrund

1.1 Syfte och områdesbeskrivning

På uppdrag av Svenska kraftnät genom Nordisk Elkraftteknik AB (NEKTAB) har Calluna AB genomfört en inventering av vedlevande insekter på fem lokaler längs den förordade sträckningen av Hansa PowerBridge (figur 1). Lokalerna kallas i denna rapport Rönås, Åsumsån, Assmåsa Norra, Assmåsa Södra och Snogeholmssjön. Dessa fem lokaler är de som efter den naturvärdesinventering som genomförts (██████████ 2018) bedömdes relevanta att inventera med avseende på vedlevande insekter.

Elförbindelsen planeras som en mark- och sjökabel mellan Sverige och Tyskland och görs i samarbete mellan Svenska kraftnät och den tyska systemoperatören 50Hertz. Syftet med denna rapport är att bedöma om och i så fall hur den förordade sträckningen kan påverka den lägre faunan och då främst insekter knutna till gamla träd och död ved.

Markkabeln kommer att förläggas under marken delvis genom schaktning och delvis med hjälp av styrd borrhning under vägar, vattendrag och annan svår terräng. Vid schakt krävs ett arbetsområde på ungefär 15-20 meter längs med sträckningen. I arbetsområdet inräknas kabelschakt, utrymme för schaktmassor och arbetsväg för framförande av maskinfordon och utrustning.

Figur 1. Översiktsskarta över den planerade sträckningen av Hansa PowerBridge på land och de fem lokalerna där vedlevande insekter har inventerats.

Syftet med inventeringen av vedlevande insekter är att få en bild av framförallt trädens värde i anslutning till den förordade sträckningen. Gamla träd är ett mycket viktigt substrat för många insekter och många av arterna är rödlistade och ställer dessutom ofta mycket speciella krav på sin livsmiljö.

1.2 Om vedlevande insekter

Död ved i olika former samt andra substrat knutna till träd är en mycket viktig resurs för ett stort antal arter. För vedlevande skalbaggar känner man ganska väl till vilka preferenser de har (██████████ 2004) och man kan därför relativt väl säga hur de påverkas av till exempel en avverkning eller andra åtgärder. Ett stort antal insekter är knutna till död ved. För trädslaget ek (här räknas både skogsek *Quercus robur* och bergsek *Q. petraea*) har ca 570 arter noterats. Av dessa är ek det prefererade trädslaget för ca 60 arter, medan drygt tio arter endast påträffas på ek. Motsvarande siffror för bok är ca 450 arter, ca 30 arter respektive knappt 10 arter.

För de vedlevande insekterna är död ved ett viktigt substrat. Faktorer som spelar in är även bland annat trädslag, om trädet nyss har dött eller om det varit dött i flera år, om trädet är solexponerat eller står i skugga, om det är angripet av vedsvampar och i så fall vilka arter och var i landskapet trädet står (i ett bestånd med flera döda träd eller solitärt stående) är faktorer som spelar roll för vilka arter som påträffas.

Förutom död ved finns en mängd andra substrat som attraherar olika arter. Hit hör fruktkroppar av vedsvampar (tickor), döda vedpartier på levande träd, savflöden och håligheter.

Särskilt intressant är håligheter i träden. Om det handlar om en större hålighet i till exempel en äldre ek kan den hysa många arter som i stort sett bara påträffas i grova, gamla ädellövträd. I håligheterna finns ofta mulm, det vill säga det snusliknande material som består av finfördelat trä, spillning av olika vedlevande insekter, svamphyfer, löv och pinnar. Håligheterna i träden är omtyckta platser för bobyggande fåglar och andra djur. Rester av döda fågelungar, fjädrar, päls och annat animaliskt material utgör föda för en lång rad småkryp som lever av att bryta ner sådana ämnen. Håligheterna erbjuder en relativt skyddad miljö, som hos gamla ekar kan bestå i flera hundra år. Många av arterna knutna till håligheter i gamla ädellövträd är därför mycket svårspridda – de stannar och föryngrar sig helst i den miljö där de själva utvecklats.

Många skalbaggar lever som larver i död ved. När larvstadiet är avklarat finns utrymmena där larven levat kvar och utnyttjas gärna av bland annat vissa vildbin och andra steklar som använder gångarna i veden för sina egna yngelbon. I ett solexponerat bryn med gamla träd och död ved tillsammans med blommande träd, buskar och örter kan diversiteten av steklar vara mycket stor. Ytterligare en dimension i detta är vilda bins viktiga roll som pollinatörer av olika växter.

Många vedlevande insekter har ett starkt juridiskt skydd. Hit hör bland annat läderbagge och ekoxe. Läderbagge är tidigare noterad från Bellinga som ligger ca 3,2 km sydväst om Assmåsa. Läderbaggen ställer mycket höga krav på sin miljö. Den lever i gamla ädellövträd med mulm, oftast ekar som är åtminstone 200 år gamla. Några träd av den digniteten förekommer dock inte inom lokalerna.

Ekoxen har ett annorlunda levandssätt. Larven lever i marken och gnager på död ekved, kanske främst döda rötter av ek, men arten accepterar också ekstockar som man lagt ut i solexponerade bryn just för att gynna ekoxen. Flera ganska aktuella fynd av ekoxe har gjorts i trakten. Området norr och nordost om Snogeholmssjön är ett av artens starkaste fästen i Skåne. Några av observationerna har gjorts i omedelbar anslutning till platserna där fällorna sattes upp i denna inventering och som här kallas Snogeholmssjön.

De träd som ingår i Naturvårdsverkets definition av skyddsvärda träd sammanfattar väl de träd som är vädefulla för vedlevande insekter (Naturvårdsverket 2012). Begreppet skyddsvärda träd

kommer att användas i rapporten för att beskriva de träd som bör skonas åt vedlevande insekter. Definitionen lyder:

- Jätteträd: träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd
- Mycket gamla träd: gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år
- Grova hålträd: träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hållighet i huvudstam

Både levande och döda träd ingår i definitionen.

Äldre träd av arterna ask, alm, rönn, asp och sälg uppfyller endast ibland ovanstående kriterier men dessa träd är en bristvara i dagens natur och därför räknas även dessa som skyddsvärda träd som bör sparas. Träd med svamppåväxt, savflöden, död ved i kronan eller döda partier på stammen samt högstubbar och blommande träd och buskar bör också få stå kvar och kommer ingå i rapportens begrepp skyddsvärda träd.

2020-11-02

2020-103488-0005

2 Inventering av vedlevande insekter

Den metod som främst användes vid inventeringen var fönsterfällor (se figur 2), en sorts barriärfälla som främst fångar flygande insekter. Inventering med fönsterfällor är en vedertagen metod för inventering av insekter som bl.a. finns beskriven i Gärdenfors et al. (2002). När insekterna kommer flygande krockar de med en skiva av plexiglas och hamnar i en behållare under skivan. Behållaren innehåller en blandning av glykol och vatten. Glykolen konserverar insekterna så att de kan ligga i vätskan i cirka en månad. När fällorna töms silas vätskan bort och fångsten kan sedan samlas in och artbestämmas. Fällorna sattes upp i skyddsvärda träd med intressanta substrat, till exempel död ved, håligheter, savflöden eller svampfruktkroppar. Fönsterfällorna kompletterades med några mulmfallfällor och tickfallfällor (figur 3). Mulmfallfällor placeras inne i ihåliga träd, medan tickfallfällor sattes upp under vedsvampar. Båda metoderna är bra komplement till fönsterfällor.

Inventeringen omfattade fem lokaler, från norr till söder Rönås, Åsumsån, Snogeholmssjön, Assmåsa Norra och Assmåsa Södra (tabell 1). Snogeholmssjön och Assmåsa Norra omfattar samma skogsområde mellan Assmåsa och flygraken söder om Sjöbo. Övriga lokaler ligger mer isolerade.

Fällorna sattes upp i mitten av maj 2019 och plockades ner igen kring 10 juli. Tidsfönstret valdes då det är denna tid som man fångar upp den största aktiviteten hos de vedlevande insekterna. Mellan dessa datum tömdes fällorna en gång. Fällorna sattes upp av [REDACTED], S [REDACTED]. Artbestämningen har genomförts av [REDACTED] Umeå, har artbestämt en del av flugorna, medan [REDACTED], Gnesta, har artbestämt en del av steklarna.

Figur 2. Fönsterfälla (Rönås 7) uppsatt på en stubbe av bok med fruktkroppar av fnöskticka.

Figur 3. En tickfallfälla (Rönås C) uppsatt under en fruktkropp av fnöskticka.

Tabell 1. Fällornas namn, fälltyp samt en beskrivning av substratet.

<i>Fällans namn</i>	<i>Fälltyp</i>	<i>Beskrivning</i>
Åsumsån 1	Fönsterfälla	Ihålig bok, lövskog i nordvänd sluttning
Åsumsån 2	Fönsterfälla	Ihålig bok med stor stamskada, lövskog i nordvänd sluttning
Åsumsån 3	Fönsterfälla	Ihålig bok, lövskog i nordvänd sluttning
Åsumsån 4	Fönsterfälla	Rötskadad högstubbe av bok, lövskog i nordvänd sluttning
Åsumsån 5	Fönsterfälla	Ihålig bok med fnösktickor, lövskog i nordvänd sluttning
Åsumsån 6	Fönsterfälla	Gammal ek, nära stor hagtornsbuske, i trädbärande betesmark. Anm: Fällan fick inte sitta ifred, togs ner och sattes inte upp igen
Åsumsån A	Mulmfallfälla	Ihålig bok, lövskog i nordvänd sluttning, samma träd som Åsumsån 3
Åsumsån B	Mulmfallfälla	Ihålig bok, lövskog i nordvänd sluttning
Rönås 7	Fönsterfälla	Björkstubbe med fnösktickor, i ostvänt bryn ut mot betesmark.
Rönås 8	Fönsterfälla	Bokstubbe vid grovt körsbärsträd, i ostvänt bryn ut mot betesmark.
Rönås C	Tickfallfälla	Under fnöskticka på björkstubbe, samma träd som Rönås 7
Assmåsa Norra 9	Fönsterfälla	Grov ek med stamskador och rester av gammal svavelticka. Tät blandskog.
Assmåsa Norra 10	Fönsterfälla	Högstubbe av bok med fnösktickor.
Assmåsa Norra 11	Fönsterfälla	Grov, frisk ek, i anslutning till stor hagtornsbuske.
Assmåsa Norra 12	Fönsterfälla	Gammal ek, i anslutning till igenväxt betesmark med björk.
Assmåsa Södra 21	Fönsterfälla	Gammal avenbok med rötskada och mindre håligheter.
Assmåsa Södra 22	Fönsterfälla	Grov ek med gammal oxtungsvamp. Blandskog med lärk.
Assmåsa Södra 23	Fönsterfälla	Grov ek med vedblottor. Lövskog med ek och bok.
Assmåsa Södra 24	Fönsterfälla	Torrträd av alm, delvis barkfallet. Lövskog med ek och bok.
Snogeholmssjön 13	Fönsterfälla	Bok med stora vedblottor. Ganska tät lövskog.
Snogeholmssjön 14	Fönsterfälla	Ekstubbe. Lövskog med ek och bok.
Snogeholmssjön 15	Fönsterfälla	Halvdöd ek. Lövskog med ek och bok.
Snogeholmssjön 16	Fönsterfälla	Bok med bokdyna, levande träd. Tät blandskog.
Snogeholmssjön 17	Fönsterfälla	Ek med stor spricka i veden. Lövskog.
Snogeholmssjön 18	Fönsterfälla	Gammal el med savflöde. I gles ädellövskog, västvänt bryn.
Snogeholmssjön 19	Fönsterfälla	Gammal ek med mindre håligheter. I gles ädellövskog, västvänt bryn.
Snogeholmssjön 20	Fönsterfälla	Grov, frisk ek i ostvänt bryn. Ädellövskog med inslag av barrträd.
Snogeholmssjön 25	Fönsterfälla	Delvis död bok med fnösktickor. Gles bokskog.

3 Resultat

3.1 Inventering och övriga observationer

Sammanlagt 6 051 insekter har namnsatts¹. En del av materialet, 437 djur, består av små kortvingar som bara bestämts ner till familj. Även fuktbaggar (familjen Cryptophagidae) och släktet *Cyphon* (familjen Scirtidae) och ytterligare några grupper har bara artbestämts till familj eller släkte. Anledningen till att dessa djur inte artbestämts är att de är tidskrävande och till stor del består av mycket vanliga arter. Dessa djur har dock sparats för att eventuellt kunna artbestämmas vid ett senare tillfälle. Övriga påträffade skalbaggar har namnsatts ner till art.

De namnsatta insekterna har följande fördelning:

- Skalbaggar – 5 562 individer fördelade på 364 taxa
- Skinnbaggar – 18 individer fördelade på 9 taxa
- Hoppkrätvingar – 2 individer fördelade på 1 taxa
- Steklar – 217 individer fördelade på 44 taxa
- Tvåvingar – 243 individer fördelade på 70 taxa
- Fjärilar – 8 individer fördelade på 6 taxa
- Klokrypare – 1 individ fördelad på 1 taxa

De flesta insekterna som bestämts är skalbaggar. Även samtliga gaddsteklar (Aculeata) har artbestämts, vilket här innebär alla guldsteklar, vägsteklar, getingar, vägbin, grävbin och rovssteklar. För övriga steklar (växtsteklar, parasitsteklar och en rad andra grupper) har artgruppen inte bedömts som lika naturvårdsintressant för denna rapportens syfte och har skänkts bort för att komma vetenskapen till del. Av myrorna har bara en art artbestämts, detta då övriga myror bedömdes som "vanliga myror" som kan hittas nästan överallt och som inte är knutna till skyddsvärda träd.

Av tvåvingarna har samtliga blomflugor artbestämts. Anledningen till detta är att de få blomflugor som är vedanknutna ofta ställer stora krav på sin miljö. Av övriga flugor har samtliga rovflugor, vapenflugor, barkflugor och vedflugor artbestämts. Även här är det främst flugor där flera arter är knutna till olika typer av vedsubstrat som sorerats ut. En förutsättning har varit att flugorna går att artbestämma (i många fall saknas bestämningslitteratur). I övrigt har flugor som sett naturvårdsintressanta ut artbestämts. Av myggor har alla vedharkrankar och plattthornsmyggor namnsatts, två grupper som innehåller intressanta arter knutna till ved.

Fjärilar blir lätt förstörda i vätskan i fällorna och då svåra eller omöjliga att känna igen. Av den anledningen har bara fjärilar som enkelt kunnat identifierats artbestämts.

Klokrypare hittar man ibland i fönsterfällor, men det är ingen optimal insamlingsmetod. Den enda individ som påträffades hittades i en av de två mulmfällfällorna.

Antalet naturvårdsintressanta insekter (rödlistade arter, arter som har varit rödlistade, sällsynta arter, samt arter som inte tidigare påträffats i Skåne) uppgick till 83 stycken. Antalet rödlistade arter noterades enligt aktuell rödlista från 2015 (ArtDatabanken 2015) uppgick till 28 arter. Övriga naturvårdsintressanta arter, 56 stycken, har i de flesta fallen tidigare varit rödlistade (enligt Ehnström et al. 1993, Gårdenfors 2000, 2005, 2010) och fungerar bra som signalarter för värdefulla trädmiljöer med tillgång på olika substrat (död ved, håligheter, savflöden, svampar).

¹ Man kan namnsätta djur till olika taxonomiska nivåer, familj, släkte, art, underart. Att artbestämma är att namnsätta till artnivån. Vissa insekter är i praktiken omöjliga att artbestämma och vi har därför namnsatt dem ner till den nivå som är möjlig.

Fem arter utgörs av arter som bedömts som sällsynta, till exempel arter som har ett litet utredningsområde i Sverige eller är knutna till ett ovanligt substrat.

3.1.1. Rönås

Lokalen är belägen ca 1,7 km nordost om samhället Bjärsjölagård i Sjöbo kommun, alldeles söder om kommungränsen mot Hörby (figur 4).

Insektsfällor Rönås, Hansa PowerBridge

Figur 4. Fällornas placering på lokalen Rönås. Fällorna 7 och 8 är fönsterfällor, fälla C är en tickfallfälla. Vägen är väg 13 och byggnaderna i höjd med fällorna är en vägkrog. Fällorna sitter uppsatta i det bryn som det hänvisas till i texten.

Tabell 2. Rödlistade arter påträffade vid lokalen Rönås nära Bjärsjölagård, Sjöbo kommun. Rödlistning enligt ArtDatabanken (2015). Information om biologi enligt respektive arts artfaktablad i den digitala rödlistan (ArtDatabanken), om inte annat anges.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Plegaderus dissectus</i> (en stumpbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Rönås 7, 8	Lever som rovdjur i starkt vitrötad ved i grova lågor och högstubbar av bok.
<i>Plectophloeus nubigena</i> (en klubbhomsbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Rönås 8	Arten påträffas i lös ved eller mulm i stubbar, lågor och ihåliga, murkna ädellövträd, främst bok men även ek. Biologin i övrigt är dåligt känd.
<i>Eucnemis capucina</i> (en halvknäppare)	Rödlistad Sårbar (VU)	Rönås 7	Larvutvecklingen sker i ganska fast, brunrötad ved i lövträdsstubbar och hålträd, både levande och döda. I Sverige är arten känd från bl.a. lind, alm, bok och björk.
<i>Synchita variegata</i> (en barkbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Rönås 7, 8	Larvutvecklingen troligen i kulsvampar, främst bokdyna och stubbdyna, på död, grov bokved och då främst i äldre bokbestånd.
<i>Lissodema denticolle</i> Vasstandad trädbasbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Rönås 7, 8	Larvutveckling i svampangripen bark på nyligen döda grenar av olika lövträd, bl.a. klibbal, rönn, hagtorn, ask och pil. Förmodligen finns en association till olika kulsvampar.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Hypulus quercinus</i> Ekbrunbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Rönås 8	Larvutvecklingen sker i fuktig ved i rotbenen av döende partier av ekar, ofta i ekstubbar angripna av svampen rostöra.
<i>Melandrya caraboides</i> Blåsvart brunbagge	Rödlistad Starkt hotad (EN)	Rönås 8	Larvutveckling i starkt vitrötad lövträdsved, främst i döda gren- och stamdelar av bok, men även ask och rönn.
<i>Cis fusciclavus</i> (en trädsvampborrare)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Rönås 7	Larvutveckling i olika vedsvampar på lövträd, främst i mycelsträngar av svavelticka inne i murken ekved. Arten är även påträffad i murken bokved.
<i>Keroplatus tipuloides</i> Getinglik svampmygga	Rödlistad Nära hotad (NT)	Rönås 7	Larvutvecklingen sker i en väv på undersidan av fnösketikor på bok och björk, oftast i äldre löv- och blandskog i skuggigt läge, gärna bäckdalar och raviner med god tillgång på grova, döda eller döende björkar och bokar.
<i>Laphria ephippium</i> Gördelrovfluga	Rödlistad Sårbar (VU)	Rönås 7	Arten förekommer i skogsmiljöer med bryn, gläntor och hyggen. De flesta fynden är gjorda i luckiga, äldre bestånd dominerade av bok. Arten lever som rovdjur och sitter och spanar efter förbiflygande insekter som den flyger ifatt och fångar. Larven har påträffats i stubbar av bok, som verkar vara det viktigaste trädslaget, men även stubbar av ask. Larven är rovdjur och äter främst larver av andra vedlevande insekter.

Lokalen består av ett ostvänt bryn ut mot en betesmark, brynet avgränsas av naturvärdesobjekt nr 10 i tidigare genomförd naturvärdesinventering (Nilsson & Sandsten 2018). I brynet växer äldre träd av bland annat bok, ek, körsbär och björk. Buskskiktet är främst i form av mycket tät lövsly. En del blommande buskar, till exempel nypon, återfinns också i brynet. Se figur 4.

Två fönsterfällor sattes upp, vilka kompletterades med en tickfallfälla. Trots det blygsamma antalet fällor påträffades nio rödlistade arter (tabell 2). En beskrivning av fällorna finns i tabell 1.

Mest anmärkningsvärt är fyndet av den starkt hotade blåsvart brunbagge. Ytterligare två hotade arter påträffades, halvknäpparen *Eucnemis capucina* och gördelrovfluga.

De flesta vedlevande insekter föredrar solexponerade träd men noterbart för Rönås är att flera rödlistade arter som föredrar skuggiga, fuktiga lokaler påträffades. Hit hör ekbrunbagge och getinglik svampmygga.

Getinglik svampmygga (se bild på framsidan) kan förmodas vara mycket svårspriidd och indikerar stabila miljöförhållanden. Flera arter är mycket små (1-2 mm) och starkt knutna till specifika substrat vilket även det kan indikera att de är svårspriidda. Hit hör t.ex. stumpbaggen *Plegaderus dissectus*, klubbhornsbaggen *Plectophloeus nubigena* och trädsvampborrharen *Cis fusciclavus*.

Slutsats: Brynet, naturvärdesobjekt 10 [redacted] (2018), i vilket fällorna är uppsatta har ett stort entomologiskt värde. Flera arter kräver stabilt skuggiga förhållanden och är svårspriidda, vilket innebär att förändringar i brynet (nedhuggning av träd och alltför kraftig gallring) påverkar faunan negativt. Alla arbeten som kan påverka brynet måste undvikas. En bit ute i betesmarken står ett tiotal lövträd, främst ek. Lövträden bedöms ha ett begränsat entomologiskt värde men det är ändå värdefullt om de kan stå kvar eftersom de ha potential att utvecklas till skyddsvärda träd. Om ingen nedhuggning av träd eller alltför kraftig gallring i brynet sker kommer heller ingen negativ påverkan att ske på livsmiljöer för vedlevande insekter på lokalen.

3.1.2. Åsumsån

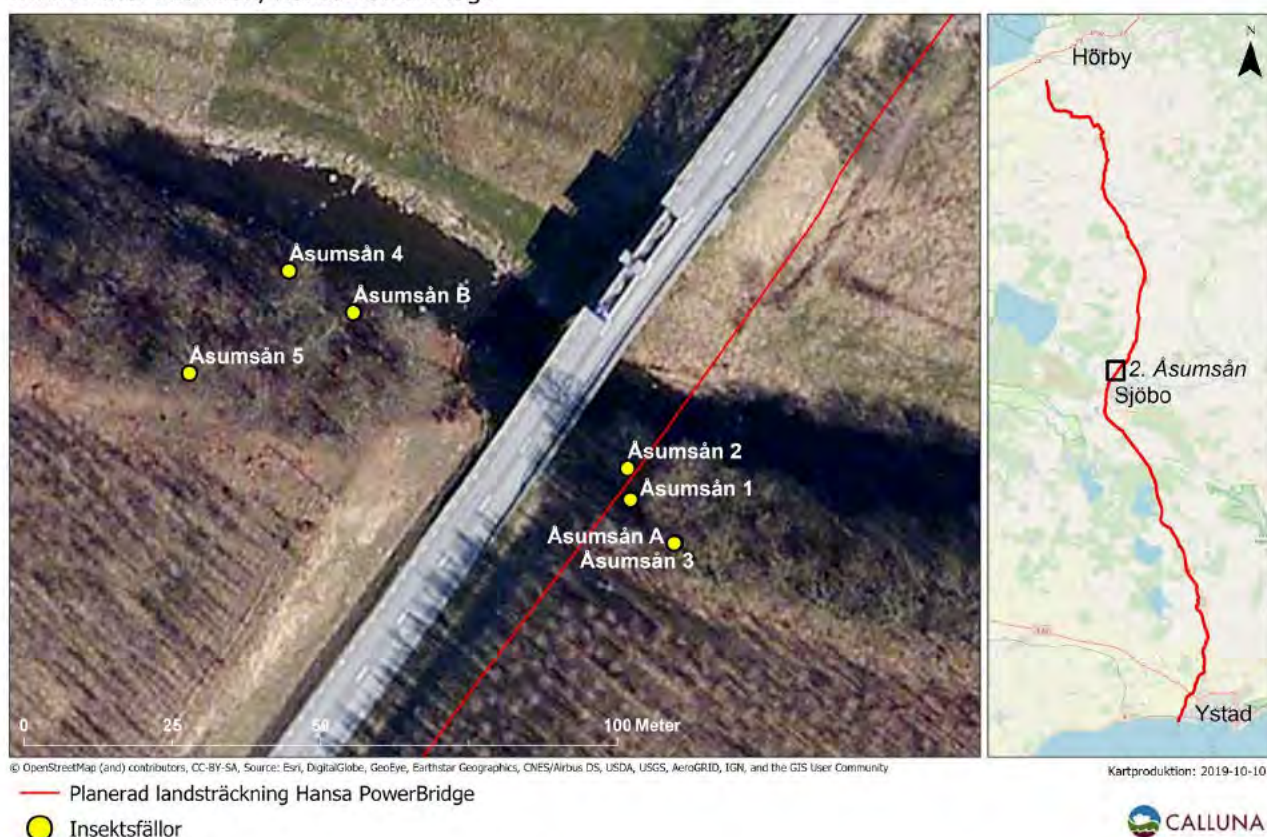
Lokalen är belägen på båda sidorna om väg 13 i anslutning till Åsumsån i Sjöbos norra utkanter.

Lokalen består av en drygt 20 m bred korridor av ädellövskog på den södra sidan av Åsumsån. I trädskiktet återfinns främst bok men även några ekar, avenbok och björk (figur 5). Marken sluttar brant ner mot Åsumsån och i branten öster om vägen noterades ett gammalt bohål av kungsfiskare. Även förbiflygande kungsfiskare noterades vid något av platsbesöken.

Inom lokalen sattes fem fönsterfällor och två mulmfallfällor upp. Även en sjätte fönsterfälla sattes upp men den föll ner och det bestämdes därmed att den skulle utgå ur inventeringen.

17 rödlistade arter noterades (tabell 3).

Insektsfällor Åsumsån, Hansa PowerBridge

Figur 5. Fällornas placering på lokalen Åsumsån. Fällorna 1 till 5 är fönsterfällor, fällorna A och B är en mulmfallfällor. Vägen är väg 13.

Tabell 3. Rödlistade arter påträffade vid lokalen Åsumsån strax norr om Sjöbo, Sjöbo kommun. Rödlistning enligt ArtDatabanken (2015). Information om biologi enligt respektive arts artfaktablad i den digitala rödlistan (ArtDatabanken), om inte annat anges.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Plegaderus dissectus</i> (en stumpbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 3	Lever som rovdjur i starkt vitrötad ved i grova lågor och högstubbar av bok.
<i>Quedius truncicola</i> (en kortvinge)	Rödlistad Sårbar (VU)	Åsumsån A	Lever i anslutning till stamhåligheter med fuktig eller blöt mulm. De flesta fynden är gjorda i bok men arten är också känd från alm, lönn och hästkastanj. Larven och den fullbildade skalbaggen är rovdjur och antas leva på fluglarver.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Eucnemis capucina</i> (en halvknäppare)	Rödlistad Sårbar (VU)	Åsumsån 1, 2, 3, 5	Larvutvecklingen sker i ganska fast, brunrötad ved i lövträdsstubbar och hålträd, både levande och döda. I Sverige är arten känd från bl.a. lind, alm, bok och björk.
<i>Hemicocelus costatus</i> Gråbandad trägnagare	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 1, 2, 3, 4, 5	Larvutvecklingen sker i hård, torr, död ved av olika lövträd, främst bok, gärna grenar som fallit ner på marken, men också i döda hasselstammar.
<i>Synchita variegata</i> (en barkbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 4, 5	Larvutvecklingen troligen i kulsvampar, främst bokdyna och stubbdyna, på död, grov bokved och då främst i äldre bokbestånd.
<i>Mycetophagus quadriguttatus</i> Fyrfläckad vedsvampbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 5	Larvutvecklingen sker främst i vedsvampar på lövträd, bl.a. svavelticka på ek och andra svampar på bok. Arten är också känd från mögelangripet hö och annat avfall både inom- och utomhus.
<i>Ischnomera cinerascens</i> Matt blombagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 5	Larvutveckling i vitrötad ved i stamhåligheter och kvistsår på levande ädellövträd, främst alm, lönn, lind och ek. Den fullbildade skalbaggen besöker blommor.
<i>Lissodema denticolle</i> Vasstandad trädbasbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 3, 5	Larvutveckling i svampangripen bark på nyligen döda grenar av olika lövträd, bl.a. klipbal, rönn, hagtorn, ask och pil. Förmodligen finns en association till olika kulsvampar.
<i>Aderus populneus</i> Aspögonbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 3	Larvutveckling i svampangripen, död ved, ofta i stamhåligheter i levande träd, bl.a. sälg, asp, lind, alm, ask och ek. Även påträffad i komposter med inblandad bark.
<i>Hypulus quercinus</i> Ekbrunbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 5	Larvutvecklingen sker i fuktig ved i rotbenen av döende partier av ekar, ofta i ekstubbar angräpna av svampen rostöra.
<i>Anaglyptus mysticus</i> Prydnadsbock	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 1	Larvutveckling i torr, hård och död lövträdsved, oftast i klenare stamdelar eller grövre grenar av hassel, vildapel, lönn, bok, ek lind m.fl. arter. Vanligast är arten i områden med god tillgång på gammal hassel. Arten besöker blommor.
<i>Xyleborus monographus</i> Plattad lövvedborre	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 4, 5	Larvutveckling i grova, nyligen döda, liggande eller stående stammar av främst ek. Arten förekommer både i rena ekskogar eller lövängar som i hagmarker och parker med ek. Ofta förekommer arten tillsammans med ekbarkborre <i>Dryocetes villosus</i> .
<i>Keroplatus tipuloides</i> Getinglik svampmygga	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 4	Larvutvecklingen sker i en väv på undersidan av fnösketikor på bok och björk, oftast i äldre löv- och blandskog i skuggigt läge, gärna bäckdalar och raviner med god tillgång på grova, döda eller döende björkar och bokar.
<i>Ctenophora flaveolata</i> Gulringad vedharkrank	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 2	Larvutveckling i murken lövträdsved, i litteraturen nämns bl.a. asp och björk. Arten kräver troligen kontinuitet av lämpliga, gamla träd inom de skogsbestånd där arten förekommer. Egna observationer: verkar attraherad till hålträd och fynd har gjorts i eller i anslutning till ihålig lind och ek.
<i>Australachalcus melanotrichus</i> (en styttfluga)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 1	Arten är känd från Sverige sedan slutet av 1800-talet men återfynd gjordes inte förrän 1971. Sedan dess finns ett drygt tiotal fynd upp till Värmland, bl.a. i det s.k. Malaisefällexperimentet 2003-2005. Möjligen finns ett stort mörkertal för denna art. Arten är knuten till lövskogsmiljöer med äldre träd, där larven utvecklas i mulm i ihåliga lövträd där den lever som rovdjur. Larvfynd finns från ask, bok, ek, hästkastanj, lind och tysklönn.
<i>Eupachygaster tarsalis</i> Långryggad barkvapenfluga	Rödlistad Nära hotad (NT)	Åsumsån 3	En till synes mycket sällsynt art, som dock troligen inte är så ovanlig som de få fynden antyder. Larvutvecklingen sker under bark, i murken ved och i ihåliga träd, där kanske alm är det viktigaste trädslaget, men arten är också känd från tall.
<i>Xylomya maculata</i> Gulbrokig barkfluga	Rödlistad Starkt hotad (EN)	Åsumsån 3, A	Larven lever i fuktiga-blöta, mulmfyllda håligheter i ädellövträd, främst alm och bok. Den fullbildade flugan flyger sällan utan håller sig främst i och i anslutning till trädhåligheten där den kläcks. Arten kan påträffas både i skogsmiljöer och i slottsparken och stadsmiljöer.

Mest anmärkningsvärt är fyndet av den starkt hotade gulbrokig barkfluga som hittades både i en mulmfallfälla och i en fönsterfälla i samma träd. Ytterligare två hotader art påträffades, kortvingen *Quedius truncicola* och halvknäpparen *Eucnemis capucina*.

Noterbart är att de ihåliga bokarna med fuktig-blöt mulm är mycket värdefulla med fynd av så intressanta arter som kortvingen *Quedius truncicola* och gulbrokig barkfluga.

Inom lokalen Åsumsån noterades flera arter som kan förmodas vara mycket svårspidda. Hit hör den nämnda gulbrokig barkfluga samt gulringad vedharkrank, stultflugan *Australachalcus melanotrichus* och långryggad barkvapenfluga. Detta indikerar långvarigt stabila förhållanden med hålträd och skuggiga förhållanden.

Liksom för lokalen Rönås förekommer flera arter som gynnas av skuggiga förhållanden. Hit hör exempelvis ekbrunbagge. Men flera arter är klart gynnade av soliga förhållanden med tillgång till blommande buskar. Hit hör exempelvis matt blombagge och prydnadsbock. Arterna som påträffades visar tydligt värdet av långsträckta, sydvända bryn som både erbjuder soliga och skuggiga förhållanden. Skogen, brynet och Åsumsån bildar en enhet som är mycket skyddsvärd.

Slutsats: Lövslogen längs Åsumsån, naturvärdesobjekt nr 24 och 25 ([REDACTED] 2018), har ett mycket stort entomologiskt värde. Flera arter kräver stabilt skuggiga förhållanden och är svårspidda, vilket innebär att förändringar i lövslogen (nedhuggning av träd och alltför kraftig gallring) påverkar faunan negativt. Viktigt att bevara är skyddsvärda träd, särskilt hålträd av vilka det finns ett par nära vägen i skogen öster om väg 13. Alla arbeten som kan påverka lövslogen längs Åsumsån, som nedhuggning av träd och kraftig gallring, måste undvikas. Om ingen nedhuggning av träd eller kraftig gallring sker kommer heller ingen negativ påverkan att ske på livsmiljöer för vedlevande insekter.

2020-11-02

2020-103488-0005

3.1.3. Snogeholmssjön

Lokalen är belägen på båda sidorna om väg 13 i höjd med Snogeholmssjön väster om vägen. Fällorna placerades ut längs en sträcka på knappt 700 m, knappt 6 km sydost om Sjöbo.

Lokalen består av blandskog i anslutning till väg 13. I skogen finns en del skyddsvärda träd i form av äldre ek och bok som numera står i uppväxande, yngre skog samt planteringar av gran och lärk. Några mindre hyggen glesar upp beståndet så att en del av de äldre träden står solexponerade (figur 6).

Elva rödlistade arter noterades, se tabell 4.

Insektsfällor Snogeholmssjön, Hansa PowerBridge

Figur 6. Fällornas placering på lokalen Snogeholmssjön. Samtliga fällor, 13 till 20 samt 25, är fönsterfällor. Vägen är väg 13.

Tabell 4. Rödlistade arter påträffade vid lokalen Snogeholmssjön knappt 6 km söder om Sjöbo, Sjöbo kommun. Rödlistning enligt ArtDatabanken (2015). Information om biologi enligt respektive arts artfaktablad i den digitala rödlistan (ArtDatabanken), om inte annat anges.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Plegaderus dissectus</i> (en stumpbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 16, 25	Lever som rovdjur i starkt vitrötad ved i grova lågor och högstubbar av bok.
<i>Ampedus cinnabarinus</i> Barkrödbeck	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 25	Larvutvecklingen sker i vitrötad, solexponerad ved av döda lövträd, främst bok, ek, asp och björk. Livsmiljöer kan vara lågor stubbar och hyggesavfall.
<i>Hemicoelus costatus</i> Gråbandad trägnagare	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 13, 14, 15, 16	Larvutvecklingen sker i hård, torr, död ved av olika lövträd, främst bok, gärna grenar som fallit ner på marken, men också i döda hasselstammar.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Synchita variegata</i> (en barkbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 14, 16, 17, 19, 20, 25	Larvutvecklingen troligen i kulsvampar, främst bokdyna och stubbdyna, på död, grov bokved och då främst i äldre bokbestånd.
<i>Lissodema denticolle</i> Vasstandad trädbasbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 19, 25	Larvutveckling i svampangripen bark på nyligen döda grenar av olika lövträd, bl.a. klippal, rön, hagtorn, ask och pil. Förmodligen finns en association till olika kulsvampar.
<i>Corticeus bicolor</i> Tvåfärgad barksvartbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 25	Larvutvecklingen sker i gångarna av splintborrar, främst björksplintborre på döende björkar, oftast i solexponerat läge. Arten har också påträffats i gångar av splintborrar på alm och ask.
<i>Hypulus quercinus</i> Ekbrunbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 20	Larvutvecklingen sker i fuktig ved i rotbenen av döende partier av ekar, ofta i ekstubbar angripna av svampen rostöra.
<i>Stictoleptura scutellata</i> Bokblombock	Rödlistad Sårbar (VU) ÅGP-art	Snogeholmssjön 25	Larvutveckling i torr, hård, solexponerad bokved. Larven kan hittas både i den övre delen av högstubbar, i skadade stamdelar på levande träd samt på marken liggande, grövre stam- och grenar. Vid något enstaka tillfälle har larven påträffats i andra träslag än bok. Arten besöker ibland blommor.
<i>Anaglyptus mysticus</i> Prydnadsbock	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 14, 16	Larvutveckling i torr, hård och död lövträdsved, oftast i klenare stamdelar eller grövre grenar av hassel, vildapel, lönn, bok, ek lind m.fl. arter. Vanligast är arten i områden med god tillgång på gammal hassel. Arten besöker blommor.
<i>Xyleborus monographus</i> Plattad lövvedborre	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 15, 17, 18, 19, 25	Larvutveckling i grova, nyligen döda, liggande eller stående stammar av främst ek. Arten förekommer både i rena ekskogar eller lövängar som i hagmarker och parker med ek. Ofta förekommer arten tillsammans med ekbarkborre <i>Dryocetes villosus</i> .
<i>Ctenophora flaveolata</i> Gulringad vedharkrank	Rödlistad Nära hotad (NT)	Snogeholmssjön 15	Larvutveckling i murken lövträdsved, i litteraturen nämns bl.a. asp och björk. Arten kräver troligen kontinuitet av lämpliga, gamla träd inom de skogsbestånd där arten förekommer. Egna observationer: verkar attraherad till hålträd och fynd har gjorts i eller i anslutning till ihålig lind och ek.

Mest anmärkningsvärt är fyndet av den hotade bokblombocken (se bild på framsidan). Arten finns med i Åtgärdsprogram för bevarande av sex hotade bokskogsarter (Malmqvist et al. 2006).

Lokalen skiljer sig något från lokalerna Rönås och Åsumsån då den består av ett mer öppet landskap som är under igenväxning. De grova ekar som växer här och var i skogen är i många fall spärrgreniga vilket visar att området varit betydligt mer öppet tidigare. Flera av de rödlistade arterna är knutna till solexponerade förhållanden. Hit hör bokblombock men också prydnadsbock.

Liksom för Rönås och Åsumsån finns också arter som föredrar lite skuggigare förhållanden, t.ex. ekbrunbagge och gulringad vedharkrank.

Slutsats: De entomologiskt mest värdefulla träden är de äldre ekarna och bokarna.

Sannolikt gynnas de vedlevande insekterna av ett visst uttag av yngre träd men de gamla skyddsvärda träden bör utan undantag få stå kvar. Särskilt viktigt att bevara är skyddsvärda träd i form av hålträd, delvis döda träd samt träd med död ved i kronan. Alla arbeten som kan påverka skyddsvärda träd måste undvikas för att ingen negativ påverkan ska ske på de vedlevande insekternas livsmiljö. Om skyddsvärda träd undviks kommer ingen negativ påverkan ske på livsmiljöer för vedlevande insekter.

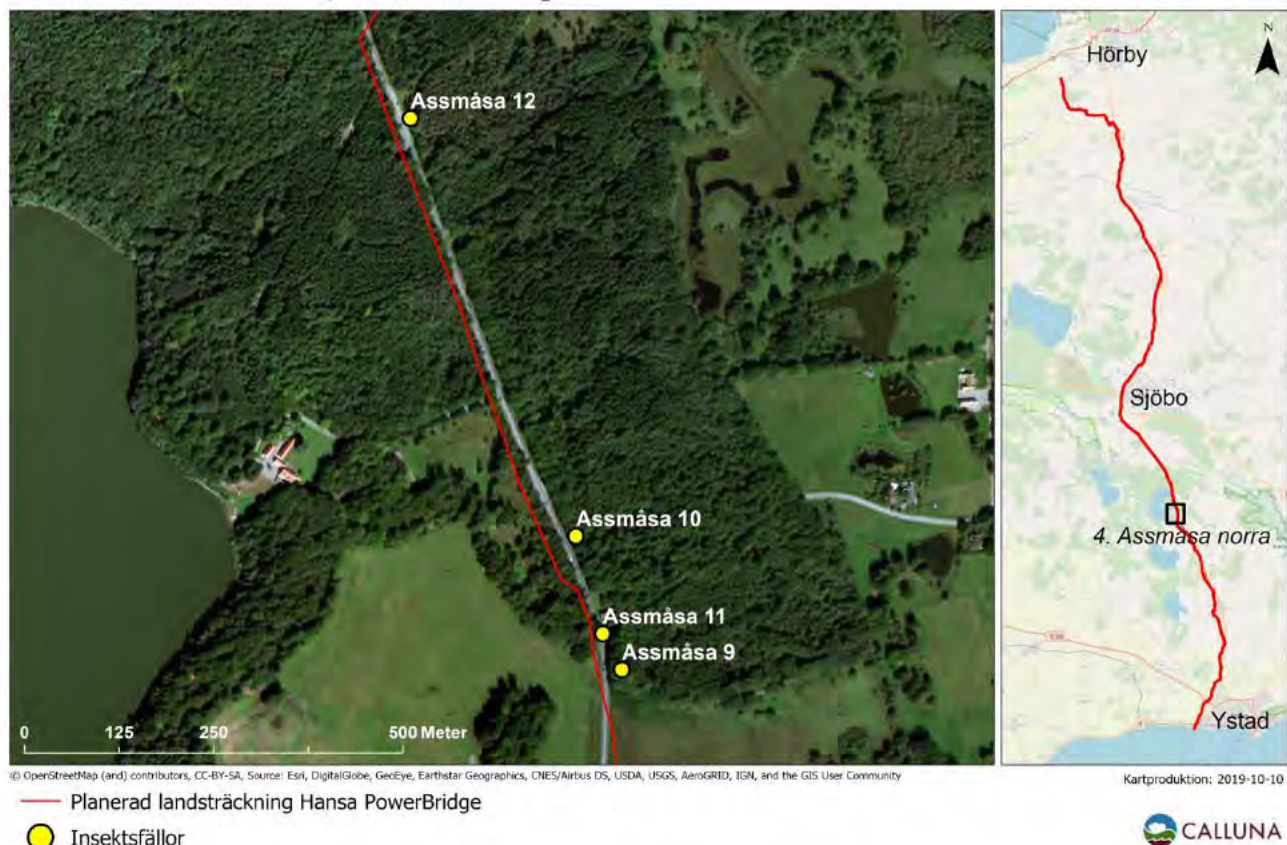
3.1.4. Assmåsa Norra

Assmåsa består av två lokaler. Assmåsa Norra ligger mellan lokalen Snogeholmssjön och gården Assmåsa, i anslutning till väg 13 och ca 7,5 km sydost om Sjöbo, Sjöbo kommun.

Assmåsa Norra (figur 7) består av blandskog i anslutning till väg 13, samma skogsområde som Snogeholmssjön men inte i närheten av sjön. I skogen finns en del skyddsvärda träd i form av äldre ek och bok som numera står i uppväxande, yngre skog samt planteringar av gran och lärk. Området har tidigare till viss del varit betat.

Åtta rödlistade arter noterades, se tabell 5.

Insektsfällor Assmåsa norra, Hansa PowerBridge

Figur 7. Fällornas placering i Assmåsa Norra. Samtliga fällor, 9 till 12, är fönsterfällor. Vägen är väg 13.

Tabell 5. Rödlistade arter påträffade vid lokalen Assmåsa Norra söder om Sjöbo, Sjöbo kommun. Rödlistning enligt ArtDatabanken (2015). Information om biologi enligt respektive arts artfaktablad i den digitala rödlistan (ArtDatabanken), om inte annat anges.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Plegaderus dissectus</i> (en stumpbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 10, 23, 24	Lever som rovdjur i starkt vitrötad ved i grova lågor och högstubbar av bok.
<i>Ampedus cinnabarinus</i> Barkrödlock	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 24	Larvutvecklingen sker i vitrötad, solexponerad ved av döda lövträd, främst bok, ek, asp och björk. Livsmiljöer kan vara lågor stubbar och hyggesavfall.
<i>Eucnemis capucina</i> (en halvknäppare)	Rödlistad Sårbar (VU)	Assmåsa 10	Larvutvecklingen sker i ganska fast, brunrötad ved i lövträdsstubbar och hålträd, både levande och döda. I Sverige är arten känd från bl.a. lind, alm, bok och björk.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Hemicoelus costatus</i> Gråbandad trägnagare	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 10	Larvutvecklingen sker i hård, torr, död ved av olika lövträd, främst bok, gärna grenar som fallit ner på marken, men också i döda hasselstammar.
<i>Lymexylon navale</i> Skeppsvarvsfluga	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 22, 23	Larvutvecklingen sker i solexponerad, hård ved i barklösa delar av stående, döda eller levande, grova ekar. Ibland påträffas angrepp också i liggande ekvirke.
<i>Corticus bicolor</i> Tvåfärgad barksvartbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9	Larvutvecklingen sker i gångarna av splintborrar, främst björksplintborre på döende björkar, oftast i solexponerat läge. Arten har också påträffats i gångar av splintborrar på alm och ask.
<i>Xyleborus monographus</i> Plattad lövvedborre	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 22, 23	Larvutveckling i grova, nyligen döda, liggande eller stående stammar av främst ek. Arten förekommer både i rena ekskogar eller lövängar som i hagmarker och parker med ek. Ofta förekommer arten tillsammans med ekbarkborre <i>Dryocetes villosus</i> .
<i>Systemus scholtzi</i> Rödhornad mulmstyltfluga	Rödlistad Sårbar (VU)	Assmåsa 9	En sällsynt art med få fynd från Skåne till Mälardalen. Larvutvecklingen sker i blöt mulm i savande, ihåliga lövträd. I Sverige är arten känd från alm, ask och bok. Larvens biologi är inte närmare känd, men troligen lever den som rovdjur. De fullbildade flugorna visar sig sällan utanför trädhåligheterna.

Det mest anmärkningsvärda fyndet var rödhornad mulmstyltfluga, klassade som sårbar (VU) och alltså hotad. Ytterligare en hotad art noterades, halvknäpparen *Eucnemis capucina*. Den senare är dock en art som påträffas lite då och då i Skåne, och är på lämpliga lokaler inte särskilt sällsynt.

Lokalen påminner om lokalen för Snogeholmssjön, med ett tidigare mer öppet landskap där gamla ekar och andra ädellövträd nu står trängda av uppväxande, ung lövskog.

Liksom för de andra lokalerna finns både soldyrkande och skuggynnade arter. Bland de som gynnas av solexponering finns skeppsvarvsfluga. Bland de som gynnas av lite skuggigare förhållanden finns rödhornad mulmstyltfluga. Den senare arten är troligen mycket svårspredd och indikerar långvarigt stabila förhållanden.

Slutsats: De entomologiskt mest värdefulla träden är de äldre ädellövträden, främst ekarna. Sannolikt gynnas de vedlevande insekterna av ett visst uttag av yngre träd men de gamla skyddsvärda träden bör utan undantag få stå kvar. Särskilt viktigt att bevara är skyddsvärda träd i form av hålträd, delvis döda träd samt träd med död ved i kronan. Alla arbeten som kan påverka skyddsvärda träd måste undvikas för att ingen negativ påverkan ska ske på de vedlevande insekternas livsmiljö. Om skyddsvärda träd undviks kommer ingen negativ påverkan ske på livsmiljöer för vedlevande insekter.

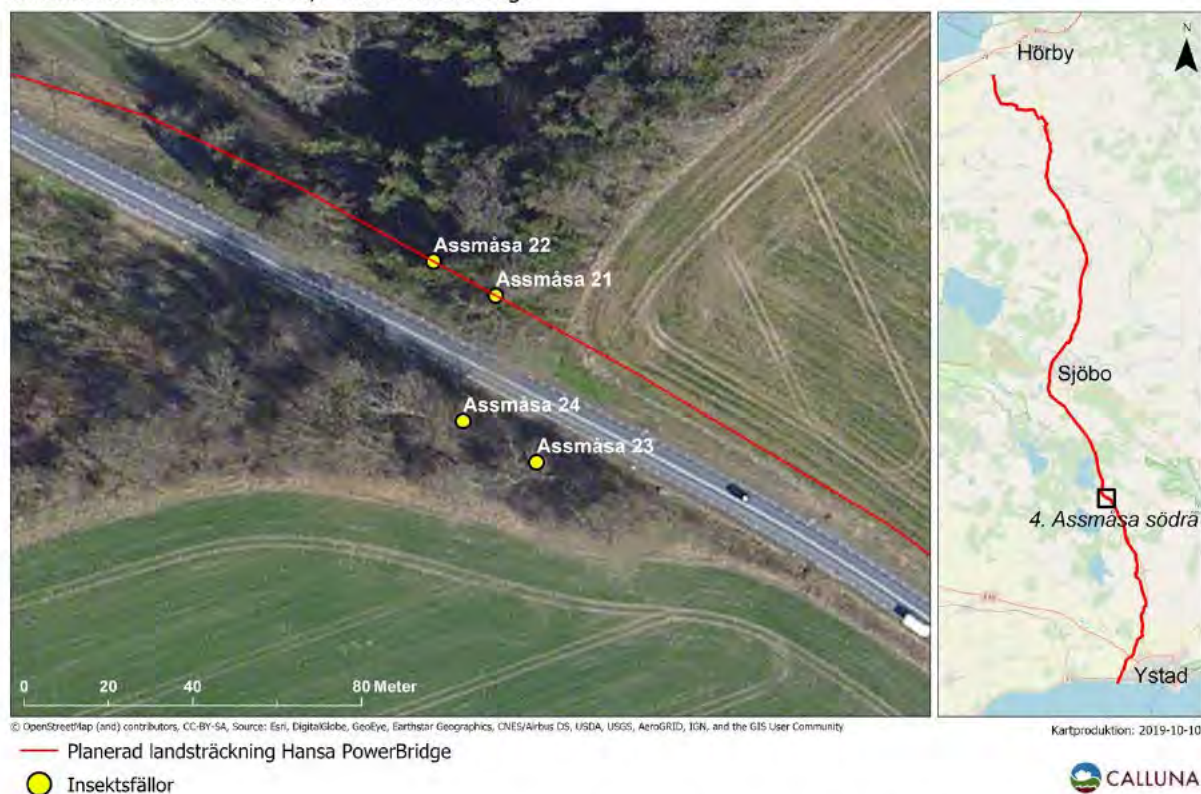
3.1.5. Assmåsa Södra

Assmåsa Södra ligger ca 700 m sydost om gården Assmåsa, knappt 9,5 km sydost om Sjöbo tätort, Sjöbo kommun.

Assmåsa Södra (figur 8) består av en remsa av skog på båda sidor av väg 13. Skogen växer i ost- och nordvända sluttningar. På den östra sidan växer en mycket tät, planterad granskog. Marken är på båda sidorna om vägen tydligt påverkad av framträngande grundvatten, med tydlig kärrkaraktär och typiska växtsamhällen.

Tio rödlistade arter noterades, se tabell 5.

Insektsfällor Assmåsa södra, Hansa PowerBridge

Figur 8. Fällornas placering på lokalen Assmåsa Södra. Samtliga fällor, 21 till 24, är fönsterfällor. Vägen är väg 13.

Tabell 5. Rödlistade arter påträffade vid lokalen Assmåsa Södra, Sjöbo kommun. Rödlistning enligt ArtDatabanken (2015). Information om biologi enligt respektive arts artfaktablad i den digitala rödlistan (ArtDatabanken), om inte annat anges.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Plegaderus dissectus</i> (en stumpbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 10, 23, 24	Lever som rovdjur i starkt vitrötad ved i grova lågor och högstubbar av bok.
<i>Ampedus cinnabarinus</i> Barkrödbeck	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 24	Larvutvecklingen sker i vitrötad, solexponerad ved av döda lövträd, främst bok, ek, asp och björk. Livsmiljöer kan vara lågor stubbar och hyggesavfall.
<i>Erotides cosnardi</i> (en rödvingebagge)	Rödlistad Sårbar (VU)	Assmåsa 22	Larvutveckling i fuktig, murken ved av gamla högstubbar och lågor av ädellövträd, främst bok. Främst påträffad i äldre bokbestånd men kan också påträffas i gamla sågspånshögar.
<i>Hemicoelus costatus</i> Gråbandad trägnagare	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 10	Larvutvecklingen sker i hård, torr, död ved av olika lövträd, främst bok, gärna grenar som fallit ner på marken, men också i döda hasselstammar.

Art	Rödlistning Signalart	Plats/platser	Biologi
<i>Lymexylon navale</i> Skeppsvarvsfluga	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 22, 23	Larvutvecklingen sker i solexponerad, hård ved i barklösa delar av stående, döda eller levande, grova ekar. Ibland påträffas angrepp också i liggande ekvirke.
<i>Synchita variegata</i> (en barkbagge)	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 22	Larvutvecklingen troligen i kulsvampar, främst bokdyna och stubbdyna, på död, grov bokved och då främst i äldre bokbestånd.
<i>Lissodema denticolle</i> Vasstandad trädbasbagge	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 22, 24	Larvutveckling i svampangripen bark på nyligen döda grenar av olika lövträd, bl.a. klippal, rön, hagtorn, ask och pil. Förmodligen finns en association till olika kulsvampar.
<i>Rhagium sycophanta</i> Ekträdlöpare	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 22	Larvutveckling under bark på nyligen döda stubbar och grövre lågor i glesa bestånd, främst ek men även bok. Någon enstaka gång besöker den fullbildade skalbaggen blommor.
<i>Xyleborus monographus</i> Plattad lövvedborre	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 9, 22, 23	Larvutveckling i grova, nyligen döda, liggande eller stående stammar av främst ek. Arten förekommer både i rena ekskogar eller lövängar som i hagmarker och parker med ek. Ofta förekommer arten tillsammans med ekbarkborre <i>Dryocetes villosus</i> .
<i>Lasioglossum lativentre</i> Alvarsmalbi	Rödlistad Nära hotad (NT)	Assmåsa 21	Förekommer främst på sandfält men också på ruderatmarker och på öppna marker i skogstrakter. Besöker flera arter blommor, men kanske främst maskros.

Det mest anmärkningsvärda fynden var rödvingebaggen *Erotides cosnardi*, klassad som sårbar och alltså hotad.

Lokalen är speciell med de markerade slänterna på båda sidorna om vägen och en tydlig påverkan av framträngande grundvatten i de nedre delarna av slänterna. Öster om vägen står flera gamla ekar inträngda i ung, planterad barrskog. Flera av ekarna är döda eller döende på grund av beskuggning av barrträden. De mer exponerade träden på den östra sidan av vägen står i anslutning till vägen. Väster om vägen dominerar äldre lövträd, främst ek, med ett inslag av nu döda almar. En bit ner i slänten är marken påtagligt fuktig med naturtypen askskog. Askarna är i huvudsak ganska unga och flera träd är tydligt påverkade av askskottsjuka. Längst i norr står några grövre askar.

Liksom för de andra lokalerna finns både soldyrkande och skuggynnade arter. Bland de som gynnas av solexponering finns skeppsvarvsfluga och ekträdlöpare.

Slutsats: De entomologiskt mest värdefulla träden är de äldre ädellövträden, främst ekarna. Sannolikt gynnas de vedlevande insekterna ett visst uttag av yngre träd, främst då de planterade barrträden, men de gamla skyddsvärda träden bör utan undantag få stå kvar. Särskilt viktigt att bevara är skyddsvärda träd i form av hålträd, delvis döda träd samt träd med död ved i kronan. Alla arbeten som kan påverka skyddsvärda träd måste undvikas för att ingen negativ påverkan ska ske på de vedlevande insekternas livsmiljö. Om skyddsvärda träd undviks kommer ingen negativ påverkan ske på livsmiljöer för vedlevande insekter.

Lite speciellt i Assmåsa Södra är den tydliga slänten med framträngande grundvatten. Här bör grävarbeten ske på så sätt att hydrologin inte påverkar den ganska ovanliga naturtypen askskog. Insekter som är knutna till ask är ofta hotade eftersom asken minskar kraftigt på grund av askskottsjukan. De askar som finns kvar i landskapet därför värdefulla och skyddsvärda oavsett ålder.

4 Diskussion och slutsatser

4.1 Inventeringen i sammanfattning

Resultatet av inventeringen visade att samtliga lokaler har höga eller mycket höga entomologiska värden, med flera hotade arter. Att så många rödlistade arter påträffades kan bero på att områdena har en lång kontinuitet av gamla träd och död ved. Inventeringen skedde längs väg 13, upp till som mest 20-30 m från vägen, i områden som bedömdes ha ett värde för vedlevande insekter.

4.2 Generella hänsyn

Även små intrång i en värdefull skog kan få stora konsekvenser i ett landskap som Skåne där skogsmiljöerna är så fragmenterade. Av den anledningen är det viktigt att ta så mycket hänsyn som möjligt till skogsmiljöer, och då i synnerhet skyddsvärda träd.

Många substrat är värdefulla men särskilt följande bör främst skonas från att påverkas negativt: gamla träd (främst ek och bok), hålträd, träd med svamppåväxt, träd med savflöden, träd med död ved i kronan eller döda partier på stammen samt högstubbar. Ett annat viktigt substrat är blommande träd och buskar, kanske främst hagtorn, men också nypon, apel, körsbär, rönn och oxel. Blommande träd och buskar är en mycket viktig näringsresurs för många skalbaggar. Både honorna och hanarna behöver näring för att kunna producera ägg och spermier. Många gånger sker också parbildningen på blommorna.

4.3 Specifika hänsyn i Rönås och Åsumsån

Eftersom så många skyddsvärda, vedlevande insekter påträffades i lokalerna Rönås och Åsumsån blir det viktigt att undvika påverkan på de båda skogsområdena. På dessa lokaler (naturvärdesobjekt 10, 24 och 25 i naturvärdesinventeringen genomförd av Nilsson och Sandsten 2018) innebär detta att inga träd tas ner.

Om det krävs ett val av sida när det gäller passage förbi Åsumsån bör den förläggas på den västra sidan, anledningen till detta är att det på den östra sidan finns flera mycket värdefulla och skyddsvärda bokar med håligheter. I dessa träd gjordes flera intressanta fynd, bl.a. kanske inventeringens mest intressanta fynd – gulbrokig barkfluga.

I Rönås bör ingen påverkan ske i brynet och schaktarbeten bör därför förläggas utanför detta.

Om dessa skyddsåtgärder för Rönås och Åsumsån tas i beaktande i den fortsatta planeringen av verksamheten bedöms ingen påverkan uppstå på de vedlevande insekterna.

4.4 Snogeholmssjön och Assmåsa Norra

I lokalerna Snogeholmssjön och Assmåsa Norra finns ett stort antal skyddsvärda träd längs väg 13 vilka bör skonas. I många fall står dessa träd hårt trängda av uppväxande, yngre träd och i ett par fall också planterad granskog. Om förordad sträckning av kabeln kan sammanfalla med att yngre träd och planterade barrträd tas bort, samtidigt som de äldre träden får stå kvar bedöms detta anses vara optimalt.

Om dessa skyddsåtgärder för Snogeholmssjön och Assmåsa Norra tas i beaktande i den fortsatta planeringen av verksamheten bedöms ingen påverkan uppstå på de vedlevande insekterna.

4.5 Assmåsa Södra

Assmåsa Södra är speciellt med den tydliga slänten som är starkt påverkade av framträngande grundvatten. Här finns också skyddsvärda träd som bör skonas. I Assmåsa Södra gäller det främst ek, men även avenbok. Öster om vägen är de grova lövträden hårt trängda av planterad granskog. Om förordad sträckning av kabeln kan sammanfalla med att planterade barrträd tas bort, samtidigt som de äldre träden får stå kvar bedöms detta anses vara optimalt. Eftersom Assmåsa Södra är tydligt påverkat av de hydrologiska förhållandena, med framträngande grundvatten, är det viktigt att de vattenflöden som finns i marken inte påverkas negativt.

Om dessa skyddsåtgärder för Assmåsa Södra tas i beaktande i den fortsatta planeringen av verksamheten bedöms ingen påverkan uppstå på de vedlevande insekterna.

4.6 Hänvisningar till bilagor

De mest intressanta fynden presenteras i tabellform i bilaga 1. I bilaga 2 presenteras biologin för de mer intressanta arterna.

2020-11-02

2020-103488-0005

5 Referenser

- ArtDatabanken. (augusti 2019). Artfakta från ArtDatabanken. <https://artfakta.se/artbestamning>
- ArtDatabanken. (2015). Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- ██████████. (2004). Vedlevande arters krav på substrat – sammanställning och analys av 3 600 arter. Rapport 7 – 2004. Skogsstyrelsen.
- ██████████ (2002). Insektsnag i bark och ved. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- ██████████. (1993). Rödlistade evertetrater i Sverige 1993. Databanken för hotade arter, SLU, Uppsala.
- ██████████ (1998). Checkered beetles. Illustrated Key to the Cleridae of the Western Palearctic. ██████████ Germany.
- ██████████. (ed.). (2000). Rödlistade arter i Sverige 2000. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- ██████████ (ed.). (2005). Rödlistade arter i Sverige 2005. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- ██████████ (ed.). (2010). Rödlistade arter i Sverige 2010. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- ██████████ O. (2002). Hundraelva nordiska evertetrater: handledning för övervakning av rödlistade småkryp. Nordiska rådet och ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- ██████████ (2006). Åtgärdsprogram för bevarande av sex bokskogsarter. Rapport 5553. Naturvårdsverket.
- Naturvårdsverket. 2012. Åtgärdsprogram för skyddsvärda träd – mål och åtgärder 2012-2016. Naturvårdsverket.
- ██████████ 2018. Naturvärdesinventering längs Hansa PowerBridge (Hörby, Sjöbo och Ystad kommuner) inför MKB, 2018. Calluna AB.
- ██████████ (1963). Svensk insektfauna 9. Skalbaggar - Coleoptera. Kortvingar: Fam. Staphylinidae, underfam. Paederinae, Staphylininae. Entomologiska Föreningen i Stockholm.
- ██████████ (2016). Nordens svampborrare. Ciidae (Coleoptera). Stencil.
- ██████████ (1973). The Stratiomyoidea (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. Scandinavian Science Press Ltd. Gadstrup, Denmark.

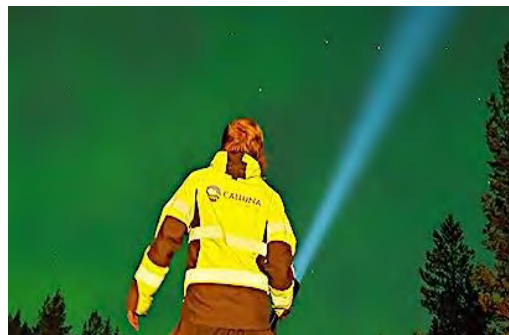
6 Bilagor

Bilaga 1. Intressanta artfynd i tabellform

Bilaga 2. Intressanta artfynd med presentation av arternas biologi

2020-103488-0005

2020-11-02

Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75

Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping